

מעריב **המגזין**

קובי אשרת ויוסי אלפי מעלים מופע חדש, "סלוניראקים", שבו הם חוזרים לשורשים, ומדברים על המקום שתפס המוצא שלהם בילדותם, על זהות ישראלית ועל פתיחת ענף התרבות אחרי הקורונה

נאמנים למקור

דודי פטימר | 06

הצריך של אבא קובנר מתעורר לחיים

אילנה שטוטלנד | 04

+

מה עושים עם שאריות של עוגיות? פסקל פרץ-רובין

09

טובים השניים

לרגל השקת מופע קברט משותף בשם "סלוניראקים", העוסק בתמצית הישראליות, המוזיקאי קובי אשרת, שמוצאו ביוון, ומספר הסיפורים יוסי אלפי, שנולד בעיראק, מדברים על החזרה לשורשים ועל הקשר המיוחד ביניהם ("הכימיה באה לידי ביטוי גם על הבמה") וגם עונים על השאלה מה ישראלי בעיניהם

דודי פטימר

ה

כמיהה להבין את מהות הישראליות וההערך כה ההדרית חיברו בין המוזיקאי קובי אשרת ומספר הסיפורים יוסי אלפי, שניהם בני 76, לשיתוף פעולה מהמקוריים והמעניינים שנולדו בתקופת הקורונה. "קובי ויוסי – סלוניראקים", כך הם קוראים למופע הקברטי החדש והמשותף שלהם, שיושק במוצאי השבת הקרובה, 10 באפריל, בתיאטרון יפו, השוזר את הרקע הסלוי ניקאי של אשרת והרקע העיראקי של אלפי, וכולל שירים, סיפורים, זיכרונות ומה שביניהם. "זו תוכנית מצחיקה ומרגשת שכוללת סיפורים ושירים שיוסי כתב ואני הלחנתי במיוחד לתוכנית הזו, וההתרגשות גדולה", מספר אשרת. "הרבה זמן לא היה בארץ מופע קברטי מהסוג הזה".

הרעיון למופע התגבש כשאשרת קיבל לידיו ספרי שירה של אלפי. "מצאתי בו חומר שירה נפלא. לא ידעתי בכלל שהוא כותב שירה", אומר אשרת. "זה כי קובי אשרת הוא בור ועם הארץ", מוסיף אלפי וצוחק. "כתבתי 15 ספרי שירה והוא לא קרא אף אחד מהם, ראית מה זה?".

"בקיצור, ספרי השירה האלה העלו לי בראש את הרעיון לקברט מוזיקלי, ויוסי נרתם למלאכת הכתיבה", מוסיף אשרת.

במה עוסק המופע?

אלפי: "השירים שקובי בחר נוגעים בזהות, אז אמרתי לו: 'אתה נולדת בחיפה ותמיד מדבר בגאווה על זה שאתה סלוי ניקאי. אני, לעומת זאת, נולדתי בבצרה שבעיראק ובורח מהעיראקיות שבי כמו מאש. אני מנסה לברוח מהעיראקי שבי ואתה מנסה להתחבר לסלוניראקי שבך. כך עלה הרעיון שננסה להגדיר את הישראליות שלנו. קובי הוא הכי ישראלי שיש:

נולד בארץ, צבר, כותב שירים עבריים שכולם שרים. הדבקות שלו במטרה היא שהביאה אותי לכתוב את זה. בזמן הקורונה היה לנו זמן לבנות את זה לאט-לאט". אשרת: "כל היופי בשירים שהם לא סתם מתחילים ונגמרים, אלא שזורים בקריינות של יוסי. דרך המופע הזה גיליתי תי לעומק את השורשים היווניים שלי". השורשים היווניים האלה לא מתבטאים במוזיקה שלך, אז איך היווניות באה לידי ביטוי אצלך?

"אני מודה שעד עכשיו, כשכתבתי את מיטב השירים שלי, לא נגעתי במוזיקה היוונית כי בבית לא שמעו מוזיקה יוונית ולא דיברו ביוונית, למעט ההורים שלי שדיברו בשפה זו כדי שלא נבין על מה הם מדברים. בבית דיברו בעיקר בלדינו. לא ניטע בי שום זרע מוזיקלי יווני, והפעם הראשונה שכתבתי שיר בעל נופך יווני הייתה כשניהלתי מוזיקלית את התוכנית האחרונה של הגשש החיוור (כוסות רוח)", ויוסי בנאי ז"ל הביא לי טקסט בשם 'מאז מקדם מעולם', שהלחנתי בסגנון יווני אסלי והוא היה פנינה בתוך התוכנית. גם בתוכנית של יוסי (אלפי) ושלי יש שני שירים שנוגעים בזה, אבל יתר השירים שמלווים את ההצגה הם בלדות ושירים קצביים ההולמים את רוח התוכנית. מה שמעניין במוזיקה היוונית זה שגם בשיר הכי שמח – יש עצב".

יוסי, בעבר מי שעלו ארצה ממדינות ערב ניסו לא פעם לטשטש את המוצא שלהם כדי להשתלב. הוויית זאת גם? "אנשים כמוני היו מוכנים לתרום איבר בשביל להיות 'סברס' (כינאי לצבר כמוני) חים של אז – ד"פ). עליתי לארץ מעיראק כשהייתי תינוק ותמיד כששאלו אותי איפה נולדתי, הייתי אומר בארץ. במופע קובי ואני מדברים על ילדות ישראלית

קובי אשרת: "עד עכשיו, כשכתבתי את שיריי, לא נגעתי במוזיקה היוונית כי בבית לא שמעו מוזיקה יוונית ולא דיברו ביוונית, למעט ההורים שלי שדיברו בשפה זו כדי שלא נבין על מה הם מדברים. לא ניטע בי שום זרע מוזיקלי יווני. במוזיקה היוונית גם בשיר הכי שמח – יש עצב"

הישראליות ומבינים שאין מה לעשות, אנחנו הכי ישראלים שיש. זה לא משנה מאיפה באת, כל עוד אתה קורא לעצמך ישראלי. כשאתה נוסע לחו"ל, אתה מזהה את הישראלי מרחוק".

אז אפשר להבין שהישראליות טשטשה את העדתיות?

אלפי: "מה זה עדתיות? כולם פה באו מעדות שונות. פעם חשבו שאם אתה בא מרוסיה, אז אתה אומנם לובש חולצה רוסית של בולשביק ונראה רוסי, אבל אתה הכי ישראלי שיש. אנחנו נראים כמונו,

שבה היינו יחפים וטיפסנו על עצים והיינו מוכנים להרוג כדי להגיע לפרי השחור על עץ התות, והיום אנחנו מורידים את העצים האלה ושמים עצי נוי במקום עצי פרי. אנחנו מדברים גם על הנערות שלנו, כשהיינו מציעים לנערות חברות, ועל הימים שלנו בלהקה הצבאית שהפכו אותנו להכי ישראלים שיש, קובי בלהקת פיקוד צפון ואני בלהקת גייסות השריון. אחר כך אנחנו הופכים להיות אורחים ומתמסדים בחיי הנישואים. אנחנו מתארים איך לאט-לאט אנחנו מקבלים עלינו את

מאוד שיר שחור, ויוסי כתב מאוד מרגש ונוגע ללב על הנושא הזה".

התרגשות גדולה

אשרת מספר שהשנה החולפת, בחסות הקורונה, הייתה לא פשוטה. "גם אני וגם רעייתי היינו נתונים בתוך מחלה קשה (אשרת סיפר בעבר כי הוא ורעייתו חלו בסרטן - ד"פ) וניצלנו את השנה הזו כדי לצאת מזה פחות או יותר ולהחלים", מספר אשרת. "כמו כל ישראלי, ישבנו בבית וחיכינו שדברים יקרו".

"בשנה האחרונה סיימתי לכתוב ספר שירים חדש שיצא בקרוב", מספר אלפי. "סיימתי לכתוב ספר שירים נוסף שחייבה הרבה זמן ונמצא בשלבי עריכה וכי תבתי עוד ספר שנקרא 'שירי סבא יוסי' המיועד לנכדים, ובעיקר הופעתי המון בזום ובסרטונים".

שניכם נאלצתם בשנה החולפת להסתגל לזום, איך החווייה?

אלפי: "הזום הראשון שלי היה לפני 450 איש במסגרת ער"ן. הקהל כלל פסיכולוגים, מתנדבים ועובדים של הארגון. כבר בשתי הרקות הראשונות, נפל הזום. התחברתי ושוב זה התנתק וזה שיגע אותי. אכתי חצי. בסוף אמרתי להם שאחרי הזום הזה אני זקוק לטיפול נפשי (צוחק). אבל זה היה הזום האחרון שהיו לי בו הפרעות. מאז הכל הסתדר, והעברתי קורסים למספרי סיפורים ולמורים וזה עבד פיקס".

אשרת: "הייתה לי חוויה מעניינת ומהנה כי בחודשיים האחרונים הופעתי בזום לפני תלמידי כיתות ג' וד' בבתי ספר יסודיים שלמדו שירים שלי. המורה למוזיקה לימדה אותם את השירים והעברתי להם שיעור בזום על מהות הטקסטים. היה לי חשוב שיכירו את לווין קיפניס ומרים ילן-שטקליס. הילדים שאלו שאלות מסקרנות על השירים עצמם, על כתיבת שירים בכלל ועל האירוויזיון, ונוצרה דינמיקה טובה. אני חושב להמשיך את זה".

מה חשבתם על ניהול משבר הקורונה ומחאת עולם התרבות?

אלפי: "בימים כתיקונם הייתי עונה לך ישר מהמותן, אבל אלו לא ימים כתיקונינו כי אנחנו בתקופה של הקמת ממשלה חדשה. ברור שיצאנו להפגנות. אם לא היינו יוצאים להפגנות היינו מרגישים רע כי היו המון סיבות לצאת להפגנות". אשרת: "תעשה קופי פייסט על מה שיוסי אמר. אין טעם ליייל על מה שקרה לנו. נקווה שנתחיל לצאת ממשבר הקורונה כמו שצריך. הייתה לי התרגשות גדולה לחזור להופיע בפני קהל. זה כנראה חסר לנו, האמנים, כמו סמים כמעט. אני אופטימי מאוד".

אנחנו רגע לפני יום העצמאות. מה ישראלי בעיניכם?

אשרת: "בשבילי יוסי אלפי זה ישראלי". אלפי: "בשבילי ישראלי זה קובי אשרת. הוא היה קובי ונטורה פעם, ואז הוא היה בשבילי הכי ישראלי שיש. אני קורא לו קובי 'מסעודה', שזה אשרת בערבית. הוא תמצית הישראליות בעיניי".

הופעות קרובות: 1.5, 29.4, 10.4
בתיאטרון יפו, 20:30

"למרות שאנחנו באים ממקומות אחרים, אנחנו כל כך דומים". אשרת ואלפי צילום: גיל לופו

יוסי אלפי: "אנשים כמוני היו מוכנים לתרום איבר בשביל להיות 'סברס'. עליתי מעיראק כתינוק ותמיד כששאלו אותי איפה נולדתי, הייתי אומר בארץ. במופע אנחנו מתארים איך אנחנו מקבלים עלינו את הישראליות ומבינים שאין מה לעשות, אנחנו הכי ישראלים שיש"

אצלנו בבית ההורים דיברו בלדינו והתייבשונו בזה. רק לימים למדתי להעריך את זה".

בזכות הטוסטוס

ההיכרות בין השניים החלה בסוף שנות ה-60 כשאשרת, אז מוזיקאי צעיר וחבר בלהקת "שובבי ציון", עבר לגבעתיים, ואלפי, אז שחקן תיאטרון מבטיח, התגורר בתל אביב. "היה לי טוסטוס, והמורסן שבו תיקנתי אותו היה גם המוסך שבו

כל אחד כמו שהוא. היום הישראליות היא דבר אדיר, כמו לשתול בגינה ערוגת פרחים שאתה לא יכול לצוות עליהם להיות בצבע אחד".

אשרת: "יש במופע קטע שבו יוסי מספר על אמא שלו, שלא ידעה קרוא וכתוב וחתמה בחתימת אצבע, וזה מתאר את התפיסה של אז: היה נהוג לחשוב שאנשים שעלו לארץ ולא ידעו לקרוא ולכתוב הם טיפשים, אבל זה לא אומר עליהם כלום. אמא שלו הייתה אישה מרפלאה שניהלה את הבית ביד רמה. גם